

poco rit.

1. in po-ko-ra ga zdaj v svetem ra-ju ven-ča.
 2. ti u-zor nam svet, ki nas bo gre-ha bra-nil.
 3. ne - ga Je-zu - sa nam ti po-moč iz-pro - si.

Ksaver Meško:

Na grobu in v sobici svetega Alojzija.

Jutri greva maševat v cerkev sv. Ignacija — na grob sv. Alojzija, «
 sva odločila s prijateljem s Štajerskega nekega večera ob drugem
 narodnem romanju Slovencev v Rim leta 1913.

Vstala sva na vse zgodaj in se napravila na pot. S pomočjo tlorisa
 Večnega mesta in ko sva nekajkrat vprašala delavce, ki so šli na delo,
 kod naj kreneva, v katero ulico naj zdaj zavijeva, sva srečno prišla do
 Pantheona (to je tempelj, posvečen vsem bogovom), do glasovite visoke
 šole Collegium Romanum, kjer je hodilo v šolo nešteto pozneje slavni
 učenjakov in svetnikov, in ob tem zavodu sva prišla do cerkve svetega
 Ignacija.

Cerkev je prostrana, visoka in svetla. Gori v kupoli neso angeli v
 odprto nebo svetega Ignacija, v mladih letih junaškega španskega viteza
 in borilca v bojih zoper sovražnike njegovega gospoda cesarja, pozneje pa
 še bolj junaškega borilca zoper sovražnike božje in nasprotnike svete
 Cerkve.

Pod mizo visokega in dragocenega oltarja na desni strani cerkve pa
 počivajo od leta 1699. v krsti, prevlečeni z dragocenim, krasno se bleste-
 čim kamenom, ostanki lilijskega mladeniča iz grofovske familije Gonzaga-
 Castiglione. Ob cesti med Mantovo, kjer je bil ustreljen slavni tirolski
 vojskovodja Hofer, in med Brescio v Zgornji Italiji je stal na hribu nad
 mestom istega imena grad te grofovske familije, Rocca di Castiglione
 (Roka di Kastiljone). Tam je bil rojen 9. marca 1568. leta proti šestí uri
 zvečer sveti Alojzij; umrl je pa v jezuitskem samostanu, kjer je bival od
 svojega 17. leta, ob sedanji cerkvi sv. Ignacija, oziroma na mestu, kjer je
 sedaj kapela svetega Jožefa, v noči od četrтка na petek, od 20. do 21. ju-
 nija o polnoči leta 1591., v osmini praznika presvetega Rešnjega Telesa,

kakor si je sam želel in je že naprej napovedal, star 23 let, 3 mesece in 11 dni.

Tu počiva torej od 20. decembra leta 1699., ko so bili njegovi sveti ostanki poprej opetovano prenešeni iz groba v grob. Sedem let, do 22. januarja leta 1598., je počival v rakvi kapelice svetega Križa v jezuitski cerkvi Oznanenja Devici Mariji. Ker je pa pri neki povodnji voda reke Tibere prodrla v rakev, so svete ostanke dvignili in jih vzdali v cerkveni zid. Dne 1. julija 1602. leta so pa leseno krsto z ostanki svetnikovimi položili v svinčeno krsto in jo shranili pod stopnicami oltarja svetega Boštjana v isti cerkvi. Po posredovanju mlajšega brata Alojzijevega, mejnega grofa Frančiška Gonzage, so prenesli dragocene koščice svetnikove 13. maja 1605. leta v kapelico Matere božje v isti cerkvi. Leta 1620. so pa sezidali svetniku na čast posebno kapelico in so prenesli krsto dne 15. junija 1620. leta v njo. Pri tej slovesni procesiji je svetil tudi mlad jezuit iz Belgije, ki je posnemal svetega Alojzija v vseh čednostih in je po njegovih stopinjah prišel tudi do slave nebeške — Janez Berhmans. Telo tega mladega svetnika počiva v isti cerkvi svetega Ignacija na nasprotni strani oltarja svetega Alojzija. Leta 1626. so pričeli zidati veliko cerkev na čast svetemu Ignaciju, ustanovniku jezuitskega reda. In v ti cerkvi so počevale koščice svetega Alojzija do 5. avgusta leta 1649. v kapelici sv. Jožefa, ki je bila baš na istem mestu, kjer je nekdanja bila samostanska bolnišnica in kjer je sveti Alojzij umrl. Dne 20. decembra 1699. leta pa so prenesli svete ostanke v krasno kapelico v isti cerkvi, posvečeno svetemu Alojziju. Tam počivajo še sedaj.

Prišla sva v zakristijo za velikim oltarjem, se poklonila cerkveniku, mu pokazala svoja pisma, da sva res duhovnika in da smeva brati sveto mašo, pa sva prosila, če bi smela maševati na grobu svetega Alojzija.

»Pa ni ministrantov,« dé cerkvenik.

»Streževa drug drugemu,« odgovoriva.

»Dobro! A na grobu svetega Alojzija baš neki gospod mašuje. Pa naj mašuje eden gospodov na grobu svetega Janeza Berhmansa.«

»Tudi prav.«

Oblekel se je tovariš, ki je bil starejši, je torej imel prednost. Jaz sem pa vzel mašno knjigo, da strežem.

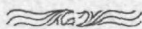
A že po evangeliju pride cerkvenik s fantom-ministrantom, pa mene povabi, naj grem maševati v sobico svetega Alojzija, ker bi rade neke »signorine« (gospodične) bile tam obhajane.

Grem z njim v zakristijo. Tam mi dá malo košarico; posodici z vinom in z vodo za sveto mašo sta bili v nji. Vede me na drugo stran cerkve, mimo oltarja svetega Alojzija, odpre mala vrata ter mi pokaže gor po temnih stopnicah. Ko ga vprašam, kod naj hodim, pravi: »Sempre diretto!« — »kar naravnost naprej!« — in zapre duri za menoj. Drugam tukaj seve nisem mogel ko naravnost gor po tistih zvutih stopnicah, tako ozkih, da bi se dva malo obsežnejša moža pač nikakor ne mogla ogniti. Ob teh stopnicah je kapelica, kjer je imela svoje shode prva Marijina družba, takozvana

»Prima primaria«. — Po teh ne posebno prijaznih, od ene svetilke le slabo razsvetljenih stopnicah sem prišel na neskončno dolge hodnike. Bil sem sicer vesel, da bom maševal v celici, kjer je bival, molil, se učil in se pokoril sveti Alojzij; vesel, da hodim po hodnikih, kjer so hodili sveti Alojzij, sveti Stanislav Kostka, sveti Janez Berhmans in drugi sveti in veliki možje — a v zadregi sem tudi bil nemali. Kje pa je kapelica? Ko sem se ogledoval, sem zaslišal za seboj korake. In dasi se, žal, nisem vedno ravnal v življenju po naukih svojega nekdanjega starega župnika, zdaj sem se po onih njegovih besedah, ki jih je izrekel čestokrat, kadar sem v svoji mladostni nestrpnosti in neugnanosti priganjal, naj ukrene ali naj storiva oba to in ono: »Pameten mož se ne sili preveč v ospredje, da se ne osmeši«. Pa sem stopal zdaj prav počasi, s košarico v roki, in sem si z velikim, hlinjenim zanimanjem ogledoval ne baš preveč umetniške slike na stenah. Koraki so se bližali. Bile so štiri čisto mlade gospodične. Pozdravil sem, jih pustil mimo ter stopal zdaj nekoliko hitreje za njimi, v nadi: »Za temi že pridem v kapelico«.

Celici svetega Alojzija in svetega Janeza Berhmansa sta tik druga ob drugi. — Čudovita tišina je vladala v njih. Ne enega glasu in odmeva počestnega šuma ni bilo slišati sem gor; le v vrtu je s kipečimi glasovi pevala ptičja dvojica, kakor bi hvalila tudi ona Boga za to krasno jutro. S hodnika so dehtele pri odprtem oknu cvetice v to tiho svetišče. Ob ohajilni mizi pa so molile gospodične kakor štirje angeli. Nehote sem mislil: »Tako je pač molil tukaj mladi Alojzij.« Njih pobožnost me je dvigala, dvigal mi je duha kraj, čudoviti mir — bila je radost, tam maševati.

Po sveti maši mi je pokazal varih kapelice, ki mi je stregel pri službi božji, v omari ob stenah knjige, zvezke in pisma svetega Alojzija. Drobná pisava, kakor od fine ženske roke, a vendar obenem odločna. In vsa enakomerna, ena črka kakor druga, da se zdi človeku, kakor da diha iz te pisave ustaljeni značaj svetnikov, sveti mir njegovih misli, tiha sreča njegovega srca, ki se je odpovedalo kroni, časti in slavi, da je moglo živeti tukaj svojemu Bogu in svojemu zveličanju, in s tem je postal ta knežji otrok slavnejši, nego bi bil kdaj postal v vladarski časti. Postal je naš zgled in zavetnik naš, ki dvigamo k njemu roke in ključemo k njemu po vsem katoliškem svetu: Sveti Alojzij, prosí za nas!

Jožef Volč;

Anton Kržič.

III.

(Nadaljevanje.)

jeseni l. 1860. je vstopil Anton Kržič v prvo gimnazijo. Že takoj prvo polletje je bil med 87. učenci prvi. Lahko ga je pohvalila njegova gospodinja v pismu patru Andreju: »Tonče je priden, je bil, in kakor mislim, da bo zmeraj. Tudi prav rad uboga, kar mu rečem. Pa kar se mu dá, je tudi vredno, da se mu dá.« Tudi dobra mati je za Tončeta zelo